

صفحه ۳

سربازان خط اول در انتظار معاش

بازداشت ۲۳۰ قاچاقبر در سه ماه

صفحه ۲

موج پس از آتش بس

صفحه ۵

بالا رفتن میزان فقر و افزایش سوء تغذی در کودکان

صفحه ۶

سیاست وقت کشی پاکستان

صفحه ۴

جواز آسان

اداره ثبت مرکزی به منظور حمایت از سکتور خصوصی، اصلاحات قابل ملاحظه را در روند جوازدهی آورده است. مدت زمان ثبت، تجدید و تغییر جواز تشبث از چندین روز به چند ساعت محدود کاهش یافته است.

با مراجعه به دفتر اداره ثبت مرکزی در کابل و ولایات از خدمات جوازدهی سریع در زیر یک سقف مستفید شوید.

هزینه اخذ جواز تشبث چقدر است؟

نوع جواز	جواز جدید (یکساله / افغانی)	تجدید جواز (یکساله / افغانی)
انفرادی	۱۰۰	۱۲,۵۰۰
شراکت	۱۰۰	۱۲,۵۰۰

جواز تشبث به مدت یک سال از تاریخ صدور قابل اعتبار می باشد. به اساس تقاضای تشبث، جواز برای مدت دو و یا سه سال قابل تجدید می باشد.

مرجع واحد جوازدهی
خدمات سریع و موثر جوازدهی

1011 acbr.gov.af

دفتر مرکزی، شرق چمن حضوری، کابل

عبدالله با پایان کار عثمانی موافق است

یافت و یک قرارداد ۱۳ میلیون دلاری را امضاء کرد. دیروز گزارشهایی نشر شد که یاوران ویژه رییس جمهور، علی احمد عثمانی را از وزارت انرژی و آب بیرون کرده، به خانه بردند. ارگ ریاست جمهوری این گزارش را «از اساس غلط» خواند. نزدیکان رییس اجرایی نیز به رسانهها گفتهاند که در وزارت انرژی و آب «برخی از مشکلات به میان آمده بود»، ولی به علی احمد عثمانی «بی احترامی» نشده است. منبع به هشت صبح می گوید که رییس اجرایی با پایان کار وزیر انرژی و آب موافق است، اما او به آنچه «دستاندازی مشاوران در کار وزیران» می خواند ابراز مخالفت می کند.

۸صبح، کابل: یک منبع در حکومت وحدت ملی می گوید که رییس اجرایی با پایان کار علی احمد عثمانی وزیر برکنار شدهی انرژی و آب موافق است و به جای او کس دیگری معرفی خواهد شد. چندی پیش، ریاست جمهوری اعلام کرد که عثمانی از مقامش برکنار شده و سرپرستی وزارت انرژی و آب به معین انرژی و وزارت سپرده شده است. پس از نشر این فرمان، ریاست اجرایی اعلام کرد که در بارهی سرنوشت کاری آقای عثمانی، پس از بازگشت رییس جمهور از سفر چین و بر بنیاد «روحیهی حکومت وحدت ملی» تصمیم گرفته می شود. یک روز پس از فرمان رییس جمهور، عثمانی در دفتر کارش حضور

نکلسن

داعش در افغانستان پیروز نخواهد شد

چون کتر و جوزجان گسترش بدهد. او تأکید کرده است که داعش در افغانستان پیروز نخواهد شد. فرمانده مأموریت پشتیبانی قاطع در افغانستان است. اما حضور داعش در کوههای دور دست ننگرهار محدود شده است. آقای نکلسن روز یکشنبه (۳ سرطان) به ننگرهار رفته بود. گفته می شود که ننگرهار پایگاه اصلی داعش در افغانستان است. جنرال نکلسن به بی بی سی گفته است: «داعش از خود مقاومت نشان داده است. آن ها به استخدام و آوردن خارجی ها برای جنگ و حمله به مردم افغانستان ادامه داده اند، ولی مخالفت افغانستان علیه داعش همچنان ادامه دارد.» او به حضورش در شهر جلال آباد اشاره کرده و گفته است که داعش در پی ایجاد خلافت اسلامی با مرکزیت شهر جلال آباد بود، اما به طور تدریجی به کوههای دور دست جنوب ننگرهار عقب رانده شد. به باور آقای نکلسن اکنون حضور داعش تنها محدود به همین مناطق است و این گروه موفق نشده فعالیت هایش را در مناطقی

چون کتر و جوزجان گسترش بدهد. او تأکید کرده است که داعش در افغانستان پیروز نخواهد شد. فرمانده مأموریت پشتیبانی قاطع در افغانستان است. اما حضور داعش در کوههای دور دست ننگرهار محدود شده است. آقای نکلسن روز یکشنبه (۳ سرطان) به ننگرهار رفته بود. گفته می شود که ننگرهار پایگاه اصلی داعش در افغانستان است. جنرال نکلسن به بی بی سی گفته است: «داعش از خود مقاومت نشان داده است. آن ها به استخدام و آوردن خارجی ها برای جنگ و حمله به مردم افغانستان ادامه داده اند، ولی مخالفت افغانستان علیه داعش همچنان ادامه دارد.» او به حضورش در شهر جلال آباد اشاره کرده و گفته است که داعش در پی ایجاد خلافت اسلامی با مرکزیت شهر جلال آباد بود، اما به طور تدریجی به کوههای دور دست جنوب ننگرهار عقب رانده شد. به باور آقای نکلسن اکنون حضور داعش تنها محدود به همین مناطق است و این گروه موفق نشده فعالیت هایش را در مناطقی

انتقال حجاج از ۲۳ سرطان آغاز می‌شود

۸صبح، کابل: مقام‌های وزارت ارشاد، حج و اوقاف می‌گویند برای انتقال حجاج به عربستان آماده‌گی کامل گرفته شده است. به گفته‌ی مقام‌های این وزارت، انتقال حجاج از تاریخ ۲۳ سرطان آغاز خواهد شد.

سه‌میهی حج افغانستان مثل سال‌های پیشتر ۳۰ هزار نفر است و هیچ تغییری در آن نیامده است. بر اساس معلومات وزارت حج، از ۳۰ هزار نفر سه‌میهی حج افغانستان، ۲۴ هزار و چهار صد نفر مربوط وزارت حج می‌شود و این سهم به مردم توزیع می‌شود. مابقی، سه‌میه‌های ریاست جمهوری، وارثین شهدا، اعضای شورای ملی و اعضای شوراهای ولایتی است که وزارت حج در توزیع آن دخالتی ندارد.

فیض محمد عثمانی، وزیر حج و اوقاف که روز یکشنبه (۳ سرطان) در پیوند به آماده‌گی به خاطر انتقال حجاج به مجلس سنا فراخوانده شده بود، گفت: «تمام کارهای مربوط به انتقال حجاج در افغانستان و عربستان صورت گرفته و این وزارت منتظر صدور ویزا از سوی دولت عربستان برای حجاج افغانی است.»

چنان‌که آقای عثمانی گفت، قرارداد انتقال حجاج با شرکت هوایی کام‌ایر با سهم ۳۰ درصدی شرکت آریانا امضا شده و تقسیم‌اوقات پرواز به منظور صدور ویزا از سوی دولت عربستان آماده شده است. به قول آقای عثمانی، دولت عربستان نیز پس از پایان ماه هجری قمری صدور ویزا را آغاز خواهد کرد.

وزیر حج و اوقاف همچنان از کرایه‌ی محل اقامت و قرارداد تهیه‌ی غذا برای حجاج افغانستان نیز خبر داد.

برخی سناتوران از مشکلات در نحوه‌ی قرارداد انتقال حجاج با شرکت کام‌ایر و اولویت‌ندادن به شرکت دولتی آریانا و همچنین سهمیه‌دادن به رهبران و احزاب سیاسی انتقاد داشتند، اما وزیر حج تأکید کرد که قرارداد امسال انتقال حجاج شفاف بوده و در زمان معین صورت گرفته است.

یوناما از خواست صلح خواهان هلمند استقبال کرد

۸صبح، کابل: پس از آن که طالبان به پیشنهاد کاروان صلح‌خواهان پاسخ رد دادند، اعضای این کاروان روز یکشنبه (۳ سرطان) در برابر دفتر هیأت معاونت سیاسی سازمان ملل متحد در کابل تحصن کردند.

«زنده‌گی اگر بدرنگ است، تأثیر از جنگ است» شعار آشنای کاروان صلح‌خواهان بار دیگر از منطقه‌ی چمن حضوراً در دفتر یوناما در شهر نو کابل برافراشته بود. قرار است این تحصن برای سه روز در مقابل دفتر یوناما ادامه داشته باشد. پس از آن، این کاروان در برابر سفارت‌های امریکا، ایران، پاکستان و هندوستان نیز تحصن خواهند کرد.

اعضای این کاروان بار دیگر بر تأمین صلح و تمدید آتش‌بس تأکید کردند و از مسئولان سازمان ملل در کابل خواستند که از پیشنهاد آن‌ها حمایت کنند. در قطع‌نامه‌ای که از سوی این کاروان در برابر دفتر یوناما در کابل خوانده شد، بر آغاز گفت‌وگوهای صلح، تمدید آتش‌بس، خروج نیروهای خارجی و تطبیق قانون اسلامی در افغانستان با توافق حکومت تأکید شده است.

با این حال، مسئولان دفتر یوناما در کابل از حرکت این کاروان استقبال کرده و در اعلامیه‌ای گفته‌اند: «دروازه‌های سازمان ملل برای گفت‌وگو روی تمدید آتش‌بس و گفت‌وگوهای صلح باز است. صلح در افغانستان ممکن است.» یوناما همچنین گفته است: «ملل متحد در افغانستان متعهد است که به منظور پایان جنگ، از آرزوی افغان‌ها برای تمدید آتش‌بس و آغاز گفت‌وگوهای صلح به رهبری و مالکیت افغان‌ها حمایت کند.»

با این حال، اعضای کاروان صلح‌خواهان از کارنامه‌ی دفتر یوناما در کابل نیز انتقاد می‌کنند. صلح‌خواهان می‌پرسند که این سازمان با مصرف میلیون‌ها دالر در ۱۷ سال گذشته در افغانستان، چی اقدام مثبتی در بخش تأمین امنیت در افغانستان انجام داده است. از سویی هم پس از کاروان صلح هلمند، یک کاروان دیگر نیز از پاکستان به مقصد کابل به راه افتاده‌اند. این کاروان متشکل از هفت جوانی است که سال‌ها در پاکستان مهاجر بوده‌اند. آنان که به گفته‌ی خودشان از جنگ و مهاجرت خسته شده‌اند، به تاریخ ۲۰ جون، مصادف با روز جهانی مهاجرت تصمیم گرفتند که برای صلح‌خواهی از پاکستان با پای پیاده به کابل بیایند و به کاروان صلح‌خواهان هلمندی بپیوندند.

بازداشت ۲۳۰ قاچاقبر در سه ماه

قصد داشتند مواد مخدر نوع هیروئین را با استفاده از شیوه‌های جاسازی در بطن و بکس‌های سفری از میدان هوایی بین‌المللی حامد کرزی به هندوستان و عربستان سعودی انتقال دهند.

به گفته‌ی وی از نزد افراد مذکور، صدها کیلوگرام هیروئین، مورفین، تریاک، چرس و انواع دیگر از مخدرات به دست آمده است. آقای موحد می‌گوید پولیس توانسته است چندین عراه واسطه‌ی نقلیه، اسلحه و پول نقد را نیز از نزد قاچاق‌چیان مواد مخدر به دست آورد. گراف کشت و تولید مواد مخدر در افغانستان همه‌ساله روبه‌رو به افزایش بوده است.

۸صبح، کابل: پولیس مبارزه با مواد مخدر در سه ماه نخست امسال، ۲۳۰ تن را به اتهام قاچاق مسکرات و مواد مخدر از سراسر کشور بازداشت کرده و ۱۸۶ پرونده‌ی مربوط به همین افراد به مرکز عدلی و قضایی مبارزه با جرایم مسکرات و مواد مخدر فرستاده است.

چنان‌که مسئولان مرکز عدلی و قضایی مبارزه با جرایم مسکرات مواد مخدر می‌گویند، در میان بازداشت‌شده‌گان ۱۳ زن، ۲ شهروند خارجی و ۹ تن از کارمندان خدمات عامه نیز شامل اند.

خالد موحد، سخنگوی مرکز عدلی و قضایی مبارزه با جرایم مسکرات و مواد مخدر روز یکشنبه (۳ سرطان) در یک نشست خبری در کابل گفت ۶۷ تن از بازداشت‌شده‌گان

نماینده‌گان مجلس:

۱۳ پاسگاه پولیس میدان وردگ به دست طالبان افتاده است

گرفته شده است. مقام‌های وزارت دفاع گفته‌اند که برای سرکوب طالبان در این ولایت نیروها فرستاده شده‌اند. از سویی هم وزارت دفاع ملی از راه‌اندازی عملیات در ولایت‌های فاریاب، قندز، میدان وردک، هرات، فراه، هلمند، غزنی، بادغیس و پکتیا بر علیه گروه طالبان خبر داده است. محمد رادمنش، سرپرست دفتر رسانه‌های وزارت دفاع گفته است که در این عملیات‌ها بیش از هشتاد طالب کشته شده‌اند.

درگیری‌ها میان نیروهای امنیتی و گروه طالبان در سراسر کشور در حالی جریان دارد که حکومت برای رسیدن به صلح و تمدید آتش‌بس نیز تلاش می‌کند.

جایزه‌ی آزادی شورای اتلانتیک به آریانا سعید داده شد

۸صبح، کابل: آریانا سعید، آوازخوان و مدافع حقوق زن افغانستان، جایزه‌ی آزادی شورای اتلانتیک را به دست آورد. آریانا جایزه‌ی خود را به فرخنده و رخشانه، دو بانویی که قربانی خشونت‌ها علیه زنان در افغانستان شدند، اهدا کرد.

آریانا سعید، نخستین شهروند افغانستان است که این جایزه‌ی معتبر جهانی را به دست می‌آورد. شورای اتلانتیک در واشنگتن موقعیت دارد و همه‌ساله از اشخاص و سازمان‌های فوق‌العاده‌ای که مدافع آزادی و پیشرفت‌دهنده‌ی آزادی در سراسر جهان باشند، قدرانی می‌کند.

آریانا هنگام دریافت جایزه بر ادامه‌ی مبارزه‌اش در

روزهای باقی مانده را به آرامی بگذرانید

مشکلات سیاسی باید بدون توسل به قوه‌ی قهریه حل شود. همان طور که مشکل والی قبلی بلخ بدون توسل به زور پایان یافت، جنجال وزیر انرژی هم باید راه حل مسالمت‌آمیز داشته باشد. غنی و عبدالله باید مشکل وزارت انرژی را در تفاهم با یک دیگر حل کنند. حکومت وحدت ملی چهارسالش را سپری کرده است، دیگر امکان این که بین رییس جمهور و رییس اجرایی یک مکانیسم همکاری پایدار شکل بگیرد، وجود ندارد. این حکومت نشان داد که حضور دو جناح رقیب در درون حکومت مشکلات جدی خلق می‌کند. اگر میانجی‌گری جامعه‌ی جهانی نبود، حکومت وحدت ملی زیاد عمر نمی‌کرد.

در آینده باید حکومت به گونه‌ای شکل بگیرد که رییس جمهور و صدراعظم/رییس اجرایی از یک تیم سیاسی باشند. نظر سنجی‌های گوناگون نشان می‌دهد که تقریباً بیش از ۵۰ درصد مردم افغانستان در حال حاضر نگران قومی شدن راس هرم قدرت سیاسی هستند. این مشکل زمانی تا حدودی حل می‌شود که یک حکومت مختلط داشته باشیم که در آن یک صدر اعظم اجرایی، با اختیارات سیاسی، اداری و مالی تعریف شده وجود داشته باشد. مردم افغانستان می‌خواهند که در قدرت سیاسی و تصمیم‌گیری‌های عمومی از طریق سیاست‌مدارانی که به آنان رای می‌دهند، نقش قاطع داشته باشند. واقعیت‌های قومی و سیاسی افغانستان هم روشن است. بنابراین، در آینده وجود یک صدراعظم/رییس اجرایی در حکومت بسیار ضروری است. اگر در آینده نخبه‌گان سیاسی افغانستان روی تشکیل یک حکومت پارلمانی به توافق برسند، بیشتر نگرانی‌ها در مورد قومی شدن راس هرم قدرت سیاسی برطرف می‌شود. اما عجلتاً نیاز است که یک نخست‌وزیر در حکومت وجود داشته باشد.

تجربه‌ی حکومت وحدت ملی ثابت کرد که اگر نخست‌وزیر و رییس جمهور از یک تیم سیاسی نباشند و روی یک برنامه و فکر سیاسی به توافق نرسند، اختلاف‌های جناحی شدت می‌گیرد. بنابراین، لازم است که در انتخابات آینده تیم‌های انتخاباتی به گونه‌ای سازمان‌دهی شود که در آن رییس جمهور و صدراعظم عضو یک تیم باشند و روی یک برنامه‌ی سیاسی به توافق رسیده باشند. از آن جا که افغانستان کشور اقوام است و واقعیت‌های قومی آن روشن، در هر دسته‌ی انتخاباتی باید سیاست‌مداران اقوام مختلف جا بگیرند تا نگرانی‌های قومی برطرف شود.

نکته‌ی دیگری که سیاست‌مداران و دولت‌مردان باید در نظر بگیرند، تعدیل قانون اساسی است. قانون اساسی باید به گونه‌ای تعدیل شود که همه‌ی نیروهای سیاسی روی مواد تعدیل شده‌ی آن، توافق کنند. قانون اساسی باید به گونه‌ای تعدیل شود که مطالبات همه‌ی بخش‌های مردم افغانستان در آن لحاظ شده باشد.

علاوه بر این، مردم افغانستان در نظرسنجی‌های گوناگون خواستار توزیع قدرت میان مرکز و محلات شده‌اند. در نظرسنجی‌های علمی از جمله نظرسنجی انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان، میزان حمایت از سیستم فدرالی بسیار کم بوده، اما بیشتر مردم از تمرکز زدایی حداقلی حمایت کرده‌اند. مثلاً ولسوال‌ها نباید انتصابی باشد، شورای‌های ولایتی باید در نقش پارلمان محلی عمل کنند و مقام‌های محلی به مردم محل پاسخ‌گو باشند. اما تا برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و تعدیل قانون اساسی، سران حکومت باید روزهای باقی مانده‌ی حکومت وحدت ملی را به آرامی بگذرانند. مسایلی مثل مشکل وزیرانرژی باید بدون تنش حل شود.

نیروهای امنیتی نباید وارد جنجال‌های سیاسی شوند. نیروهای امنیتی باید اصل غیرجانبداری خود را حفظ کنند. سران حکومت هم باید هیچ بخشی از نیروهای امنیتی را در جنجال‌های سیاسی دخیل نکنند. سران حکومت باید شکننده‌گی اوضاع را درک کنند و تنش‌ها را بیشتر نسازند.

سربازان خط اول در انتظار معاش

فہیم امین

عبدالله (اسم مستعار) یکی از سربازان پولیس ملی است که در ولسوالی ارغستان قندهار ایفای وظیفه می‌کند. او می‌گوید برای دفاع از وطن و تأمین نفقه‌ی خانواده‌اش به صفوف نیروهای پولیس ملی پیوسته و در حال حاضر به دلیل پرداخت نشدن معاشش از سوی وزارت داخله با مشکل شدید مالی دست و پنجه نرم می‌کند. آن طور که او به روزنامه ۸ صبح گفت، در جریان سه ماه گذشته، معاش او و همقطارانش از سوی وزارت داخله اجرا نشده است. این سرباز پولیس مدعی است که «معاش افسران پرداخت می‌شود، اما معاش سرباز و بریدمل‌ها داده نمی‌شود».

عبدالله تنها سرباز پولیس نیست که از چند ماه به این سو معاش دریافت نکرده است. آن طور که مسئولان وزارت داخله گفته‌اند، ماه‌هاست حقوق ۳۰ هزار سرباز پولیس

افغان پرداخت نشده است. این سربازان در خط اول جنگ خونین علیه طالبان قرار دارند. برخی از سربازان پولیس در ولایت‌های کشور ادعا دارند که از آغاز ماه حمل به این سو معاشاتشان پرداخت نشده است. شماری از فرماندهان پولیس کشور نیز موضوع تأخیر در پرداخت حقوق سربازان پولیس را تأیید می‌کنند. کریم یورش، سخنگوی فرماندهی پولیس فاریاب به ۸ صبح گفت، معاش برخی از سربازان پولیس در این ولایت از دو ماه به این سو پرداخت نشده است. فرید احمد مشعل، فرمانده پولیس ولایت غزنی نیز در گفت‌وگو با ۸ صبح، تأیید کرد که به دلیل «مشکلات تخنیکی» معاشات سربازان پولیس این ولایت پرداخت نشده است. اما مسئولان امنیتی برخی از ولایت‌ها مدعی اند که معاش

که سبب کاهش پرسونل شده باشد، وجود ندارد». با این حال مسئولان وزارت امور داخله می‌گویند که روند بایومتریک ۹۵ درصد از سربازان پولیس تکمیل شده است. به گفته‌ی مسئولان وزارت امور داخله، روند موجودی فزیک سربازان پولیس ملی حدود ۲ ماه پیش آغاز شد و قرار است در دهم ماه جولای سال میلادی روان به تمام برسد.

دست سربازان به دامن نماینده‌گان

در همین حال سربازانی که در چند ماه اخیر معاشاتشان را دریافت نکرده‌اند با اعضای مجلس نماینده‌گان به تماس شده و از آن‌ها خواسته‌اند که بر وزارت داخله فشار وارد کنند تا این روند را سرعت ببخشند.

در چند نشست اخیر مجلس نماینده‌گان این موضوع به تکرار توسط نماینده‌گان مجلس یادآوری می‌شود. با این حال برخی از نماینده‌گان، مسئولان وزارت امور داخله را در این زمینه بارها به کوتاهی متهم کرده و خاطر نشان کرده اند که بی‌توجهی در امور پولیس می‌تواند اوضاع امنیتی کشور را متأثر کند.

شکیبا هاشمی، نماینده‌ی مردم قندهار در مجلس نماینده‌گان، در گفت‌وگو با ۸ صبح از تأخیر در پرداخت معاشات سربازان پولیس انتقاد می‌کند و هشدار می‌دهد که «تأخیر در پرداخت معاشات پولیس ملی می‌تواند به فروش اسلحه و مهمات جنگی بینجامد».

محمدعارف رحمانی، یک عضو دیگر مجلس نیز مدعی شد که پولیس با شکم گرسنه در برابر مخالفان می‌جنگد و حکومت شرف غنی، حکومت حضرت علی و یا حضرت فاروق نیست که سربازانش بدون اعاشه خدمت کنند. به گفته‌ی وی، معاش و اعاشه‌ی پولیس در بودجه‌ی ملی تصویب شده و نپرداختن آن، نقض سند بودجه‌ای شمرده می‌شود.

پیامدها

از سویی هم جاوید کوهستانی، آگاه امور نظامی، می‌گوید برخی از سربازان و افسران متوسط به خاطر معاش و امتیازات مالی به پولیس ملی پیوسته اند و برای امرار معیشت خانواده‌هایشان وظایف ۲۴ ساعته و دوامدار را انجام می‌دهند. به گفته‌ی وی، تأخیر در پرداخت معاشات آن‌ها می‌تواند سبب بی‌اعتمادی و ایجاد زمینه‌های فساد شود.

این آگاه امور نظامی به روزنامه‌ی ۸ صبح گفت: «سربازان پولیس اکثراً در جریان فعالیت‌های محاروبی غیابت می‌کنند، کوتاهی در انجام وظایف و سرانجام باعث ترک وظیفه‌ی‌شان می‌شود که می‌تواند یک آسیب کلانی را به صفوف نیروهای امنیتی به وجود بیاورد».

او هم‌چنان گفت: «انتخابات تنها در غزنی حوزه‌ای شده نمی‌تواند، هر شهروند حق رای دادن را دارد و کسی حق رای و حقوق شهروندی مردم را گرفته نمی‌تواند».

شماری از نماینده‌گان مردم غزنی در مجلس نماینده‌گان نیز از بسته بودن دروازه‌ی کمیسیون انتخابات در غزنی ابراز نگرانی کرده‌اند. چمن‌شاه اعتمادی، نماینده‌ی غزنی در مجلس نماینده‌گان می‌گوید که کمیسیون انتخابات در غزنی هیچ فعالیتی نداشته است. آقای اعتمادی افزود که حتی یک باشنده‌ی غزنی برای اشتراک در انتخابات شناس‌نامه‌اش را برچسب نزده است.

او هم‌چنان گفت: «قانون و تقویمی که برای انتخابات در سراسر کشور در نظر گرفته است، باید در ولایت غزنی هم عملی شود. حدود دو ماه وقت مردم به خاطر کم‌کاری کمیسیون انتخابات در غزنی ضایع شده است و قطعاً برنامه‌های کمیسیون انتخابات در فرصت باقی‌مانده تکمیل نمی‌شود. ما از کمیسیون انتخابات جدا می‌خواهیم که باشنده‌گان غزنی فرصت لازم را برای بدهد».

از جانب دیگر محمدعلی اخلاقی، عضو دیگر مجلس نماینده‌گان از حکومت و کمیسیون انتخابات خواست که با ولایت غزنی برخورد استثنایی نداشته باشند. آقای اخلاقی افزود که شماری از افراد در داخل نظام، متعرضان را در غزنی حمایت و تقویت می‌کنند تا مانع باز شدن دروازه‌ی کمیسیون انتخابات در غزنی شود.

این عضو مجلس نماینده‌گان تحصن متعرضانی را که مانع فعالیت کمیسیون انتخابات در غزنی شده است، غیر قابل قبول خواند.

با این حال در جلسه‌ی روز یکشنبه (۳ سرطان) مسئولان کمیسیون انتخابات و مقام‌های امنیتی فیصله شده است که بار دیگر هیأتی برای حل مشکل انتخابات غزنی به این ولایت سفر کند. در مورد زمان سفر این هیأت چیزی گفته نشده است.

در یک خبرنامه‌ی کمیسیون انتخابات آمده است: «باید گفت قبلاً هم هیأتی متشکل از کمیشنران کمیسیون به ولایت غزنی سفر کرده و تغییراتی را که در صلاحیت کمیسیون بود، تطبیق کردند، اما در پایان جلسه فیصله شد که هیأت متشکل از ارگان‌های ذیربط برای رسیده‌گی به مشکل ولایت غزنی به آن ولایت سفر کنند».

باشنده‌گان و فعالان مدنی غزنی:

این ولایت را در برگزاری انتخابات استثنا قرار ندهید

حسین حیدری

شماری از باشنده‌گان و فعالان مدنی غزنی و برخی از نماینده‌گان این ولایت در مجلس نماینده‌گان با برگزاری یک نشست خبری از حکومت خواستند که در انتخابات پیش رو غزنی را استثنا قرار ندهد، اما حکومت می‌گوید روی چگونه‌گی برگزاری انتخابات در غزنی بحث جریان دارد. محمدامین، فعال مدنی و شهروند غزنی روز یکشنبه (۳ سرطان) در این نشست خبری گفت که مردم این شهر تسلیم زور نمی‌شوند و حاضر اند که مشکل پیش آمده در انتخابات غزنی را از راه قانونی و مشروع آن حل کنند. آقای امینی از حکومت خواست که دروازه‌ی کمیسیون انتخابات را در ولایت غزنی باز کند و این ولایت را در برگزاری انتخابات پیش رو استثنا قرار ندهد. شماری از معترضان در این ولایت از دو ماه به این سو، دروازه‌ی دفتر کمیسیون انتخابات در ولایت غزنی را بسته‌اند. معترضان خواستار حوزه‌ای شدن انتخابات در این ولایت هستند؛ خواستی که به گفته‌ی ارگ و کمیسیون انتخابات تحقق آن دشوار است. ارگ و کمیسیون انتخابات می‌گویند برای تغییر سیستم انتخابات فرصت از دست رفته است.

با این حال، این معترضان هنوز هم بر خواستشان فشاری دارند. این موضوع، سبب شده است که دفتر ولایتی کمیسیون انتخابات در غزنی مسدود بماند و روند ثبت نام در ولسوالی‌ها و روستاهای این ولایت آغاز نشود. با آن که کمیسیون انتخابات باری دو کمیشنر این کمیسیون را برای رسیده‌گی به این مشکل به غزنی فرستاد، اما ظاهراً آن‌ها نیز نتوانستند گره این مشکل را بگشایند.

عبدالبدیع صیاد، رییس کمیسیون انتخابات چندی پیش در یک نشست خبری گفت که قرار است به زودی مشکل غزنی حل شود، اما با آن که از آن زمان مدت زیادی

می‌گذرد، مشکل غزنی حل نشده باقی مانده است. به گفته‌ی آقای صیاد، کمیسیون انتخابات مشکل اداری دفتر ولایت کمیسیون انتخابات غزنی را حل کرده و به مشکل سیاسی آن باید ارگ ریاست جمهوری رسیده‌گی کند. اما شاه‌حسین مرتضوی، معاون سخنگوی رییس جمهور می‌گوید تمام گزینه‌ها بررسی می‌شوند تا باشنده‌گان غزنی بتوانند در روند انتخابات شرکت کنند و از حق خود محروم نمانند. آقای مرتضوی گفت: «روی گزینه‌های مختلف بحث می‌شود تا موضوع انتخابات در غزنی به زودی حل شود.» با این حال باشنده‌گان غزنی می‌گویند افرادی در داخل و

خارج از نظام چند متعرض را حمایت و تشویق می‌کنند تا مانع برگزاری انتخابات به موقع و شفاف در غزنی شوند. آن‌ها می‌گویند کسب استقلالیت کمیسیون و مانع‌شدن فعالیت‌های آن، نقض آشکار قوانین نافذ کشور است. ملکه قاسمی، شهروند غزنی گفت که شماری از افراد با حمایت سیاسی قوی دروازه‌ی کمیسیون انتخابات غزنی را بسته‌اند. بانو قاسمی افزود که غزنی از برگزاری انتخابات سرتاسری استثنا شده نمی‌تواند و باید حکومت برای بازگشایی دروازه‌ی کمیسیون انتخابات در غزنی اقدامات جدی‌ای را روی دست گیرد.

دو راهی استراتژیک؛ قرار با غرب یا فرار از شرق

مجتبی کریمی

اولویت‌ها و نیازمندی‌های این کشور را تشکیل می‌دهد و با اجندای سازمان‌های منطقه‌ای سارک، ایکو و شانگهای مطابقت نیز دارد، در نتیجه‌ی پیامد اتخاذ این رویکرد، بستر همکاری‌های متقابل را مساعد می‌سازد. چنان که سازمان همکاری شانگهای رقابت‌های امنیتی کشورهای عضو را کاهش داده و فضای همکاری و همکاری را در منطقه نیز تقویت می‌کند. افغانستان با عضویت در این سازمان، فرصت‌های زیادی را برای بهبود شرایط اقتصادی، اهداف امنیتی و همکاری سیاسی منطقه‌ای به دست خواهد آورد. فرصت مشترکی که افغانستان و اعضای سازمان همکاری‌های شانگهای دارد، تهدیدات مشترک امنیتی است. این تهدیدات در منطقه ناشی از شکل‌گیری و اوج‌گرفتن داعش در افغانستان است. در سال‌ها اخیر با در نظر داشت رشد، گسترش و نفوذ داعش در بعضی از مناطق افغانستان و از سوی دیگر، احتمال انتقال آن به حوزه‌ی نفوذ سنتی روسیه، این کشور را نیز عمیقاً نگران ساخته است.

افغانستان با درک نگرانی‌های روسیه، اگر دیپلماسی موفق داشته باشد، می‌تواند تعهد روسیه را برای امن‌سازی منطقه، به ویژه افغانستان بگیرد. از سوی دیگر، نفوذ و گسترش داعش در مناطق شمالی افغانستان برای اسلام‌گرایان ناحیه‌ی ایغور و تبت چین تهدید جدی‌ای خواهد بود. این کشور به هیچ وجه نمی‌خواهد با نفوذ داعش و اسلام‌گرایان سیاسی، انگیزه‌ی لازم در جهت استقلال و خودمختاری را منطقه‌ی تبت و ایغور پیدا کند. البته در بعد دیگر قضیه، نفوذ داعش در افغانستان کشورهای آسیای میانه را نیز به فکر وا خواهد داشت تا تعهدات لازم را در جهت مبارزه با افراطیت و تروریسم روی دست بگیرد و افغانستان را در این امر کمک کند. در حقیقت افغانستان می‌تواند تعهدات صادقانه‌ی کشورهای موجود، در امر مبارزه با تروریسم و افراطیت را گرفته و به بهترین وجه تهدیدات موجود را به فرصت بدل کند، اما چالش فراروی افغانستان از ناحیه‌ی سازمان شانگهای در کل، شدید شدن رقابت عمیق رقابتی دیرینه همانند چین و روسیه در برابر امریکا و شکل‌گرفتن تیره‌گی در روابط امریکا و ایران است که سبب شده است به بهترین وجه از فرصت‌های موجود استفاده ننماید و افغانستان به دلیل اهمیت ویژه‌ای که امریکا قایل است، توانایی لازم را در دیپلماسی موفق با اعضای سازمان شانگهای نخواهد داشت.

همچنان فرصت مشترکی که افغانستان و اعضای سازمان همکاری‌های شانگهای دارد، اتصال منطقه‌ای است. چون اتصال منطقه‌ای به تقویت علائق منطقه‌ای منجر می‌شود و سبب الگوهای دوستی در روابط افغانستان و با اعضای سازمان می‌شود. در حقیقت این الگو شرح می‌دهد «که کی از چه کسی می‌ترسد یا چه کسی را دوست دارد». البته اتصال منطقه‌ای رویکردی است که افغانستان اگر آن را در نشست‌های این سازمان ذهنیت‌سازی کند، می‌تواند مکانیزم منطقه‌ای خوب برای پرداختن به موضوعات صلح، امنیت، و اعتمادسازی در منطقه باشد و گامی مهمی در جهت تقویت «راه ابریشم جدید»، «کاسا یک هزار»، «یک کمر بند و یک جاده» و مرکز ترازیت منطقه برای افغانستان خواهد بود و با تقویت آن چارچوب مناسب برای شریک‌ساختن مزایایی موقعیت ژئو اکونومیک افغانستان در راستای تحقیق همکاری اقتصادی بین آسیای مرکزی و آسیای جنوب را پوشش خواهد داد.

البته در اخیر باید گفت که سازمان شانگهای به مثابه‌ی بزرگترین نوع مجمع‌های امنیتی، سیاسی و اقتصادی است که به دلیل پویایی‌ای که در فضای اوراسیای پسا کمونیسم از خود نشان داده است، به عنوان «ناتوی شرق» معروف شده است. این نمادی از همکاری‌های منطقه‌ای در میان مجمع‌های امنیتی شرق تلقی می‌شود. بناً افغانستان امروز و در آینده در دو راهی استراتژیک میان پیوستن به سازمان شانگهای و حمایت امریکا در گیرودار خواهد ماند. چون با پیوستن به سازمان مذکور، الزامات تعهدات آن (حتا در برابر امریکا) مطرح می‌شود، اما امریکا در افغانستان نمی‌تواند چنین رویکرد را افغانستان دنبال کند. بناً دستگاه دیپلماسی افغانستان در دو راهی استراتژیک میان پیوستن به سازمان شانگهای یا تعهد به ناتو به سر می‌برد. چیزی که با گذشت هر روز مناسبات امنیتی و سیاسی را در حالی ابهام بیشتر قرار می‌دهد.

منابع:

فرامرز تنها، سیاست خارجی افغانستان در سپهر همکاری های منطقه‌ی، کابل: مرکز مطالعات استراتژیک وزارت خارجه، ۱۳۹۳

باری بوزان، مناطق و قدرت‌ها ترجمه رحمان قهرمان پور، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی، ۱۳۸۸

پایان جنگ سرد بر فضای ساختار نظام بین‌الملل تأثیر عمیقی گذاشت و چشم‌انداز تازه‌ای برای پوشش‌های امنیتی منطقه‌ای فراهم کرد. این عملاً محیط‌های بازی را به سوی منطقه‌ای شدن مناسبات امنیتی و سیاسی رهنمود ساخت. این دوره به دلیل نگرانی‌های قدرت‌های منطقه‌ای از رأس هرم (از هژمونی غربی - امریکایی) سبب ایجاد واکنش‌های مختلفی در سطح منطقه‌ای شد و این قدرت‌ها، در جستجوی ایجاد «چتر حفاظتی» و «موازنه‌سازی» در برابر «قدرت هژمون» برآمدند. براین اساس اتخاذ این رویکرد محدودسازی، تعدیل و تحلیل قدرت ویران‌گر هژمون و براندازی نظام تک‌قطبی در آینده‌ی نه چندان دور خواهد بود.

در همین تحولات است که سازمانی تحت عنوان «سازمان همکاری‌های شانگهای» عرض اندام می‌کند. این سازمان از یک‌طرف ناشی از تعامل میان «ساختار انارشیک» و پیامدهای آن برای «توازن قوا» است و از طرف دیگر ناشی از نزدیکی و مجاورت جغرافیایی میان اعضای تشکیل‌دهنده‌ی این سازمان بوده است؛ یعنی مجاورت و نزدیکی جغرافیایی روسیه، چین، اوزبیکستان، هند و پاکستان عامل مهمی در جهت شکل‌گیری سازمان شانگهای به حساب می‌رود، اما نباید فراموش کنیم که «برداشت مشترک از تهدید» و «برداشت مشترک از منافع» دو اصل مهم و غیر ملموس در ایجاد این سازمان است که نمی‌توان از کنار آن به آسانی گذشت. به تعبیر دیگر «ساختار انارشیک جهانی» و نظام تک‌قدرتی که امریکا در رأس آن قرار دارد و «ناتو» که به عنوان نیروی هژمون‌ساز این قدرت جهانی از بدو تأسیس فعالیت می‌کند، در شکست اثنا‌ف‌های توازن‌سازی در برابر امریکا نقش بنیادی را بازی می‌کند. از این جهت است که سازمان همکاری‌های شانگهای به عنوان نهاد عصیان‌گر در برابر هژمون جهانی و ناتو تلقی می‌شود، اما از سوی دیگر، برداشت از تهدید مشترک یعنی حضور درازمدت امریکا در منطقه‌ی آسیا است که سبب تقویت الگوهای دشمنی در برابر امریکا در میان اعضای این سازمان شده است.

در مورد افغانستان و سازمان همکاری‌های شانگهای باید گفت که افغانستان به دلیل موقعیت ژئو استراتژیکی و ژئوپلیتیکی خود، نقطه‌ی وصل میان جنوب شرق آسیا، خاورمیانه و آسیای میانه تلقی می‌شود. این موقعیت، بهترین محیط بازی را برای اعضای سازمان شانگهای تشکیل می‌دهد، با در نظر داشت موقعیت ژئوپلیتیکی افغانستان، حوادث و تهدیدات ناشی از افراطیت، تروریسم و منافع اقتصادی، عملاً پای تمام بازیگران اعضای شانگهای را در قضیه‌ی افغانستان می‌کشاند، اما فرصت‌هایی که افغانستان در دورنمای پیوستن به سازمان شانگهای خواهد داشت، ناشی از نقش اقتصادی این سازمان در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی در منطقه و اتخاذ رویکرد خاص در رابطه با امنیت منطقه‌ای است که عملاً تمایل درونی افغانستان را در آینده به این سمت خواهد کشاند، اما روی دیگر قضیه، نقش برجسته‌ی امریکا در ساختار جهانی و ساختار امنیتی افغانستان است که چالش مهم برای خلق این تمایل دورنی افغانستان خواهد بود.

از منظر دیگر، افغانستان به اجماع منطقه‌ای در رابطه با صلح و امنیت نیاز دارد. در راستای این اجماع منطقه‌ای، طرح مبارزه با تروریسم و بنیادگرایی و فراهم‌ساختن کمک برای مبارزه با آن عملی می‌شود و این گام مهمی است که پای قدرت‌های چین و روسیه را برای حل قضایای افغانستان بکشد؛ چون این دو کشور، اعضای اصلی عرصه‌ی بین‌المللی تلقی می‌شود، بنابراین برای افغانستان لازم است در مناسبات و روابط خود میان امریکا به عنوان بزرگترین حامی افغانستان و یک ابر قدرت در عرصه‌ی بین‌المللی و چین و روسیه در طرف دیگر معادله‌ی افغانستان، توازن برقرار کند. البته با پیوستن به این سازمان، زمینه‌ی راه‌اندازی گفت‌وگوهای اعتمادسازی میان افغانستان و کشورهای عضو شانگهای ایجاد می‌شود که در چهارچوب آن، روابط خود را با کشورهای عضو، نیک ساخته و کمک‌های سیاسی، اقتصادی، امنیتی و فرهنگی آن‌ها را برای بازسازی افغانستان و مبارزه با مواد مخدر، تروریسم و بنیادگرایی دریافت خواهد کرد. چنان که کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای از ظرفیت وسیع اقتصادی و نظامی برخوردار هستند، جلب حمایت این کشورها برای سرمایه‌گذاری اقتصادی و همچنان همکاری در راستای مبارزه با تروریسم و مافیای مواد مخدر می‌تواند در ثبات امنیتی و توسعه‌ی اقتصادی افغانستان کمک کرده و برای مبارزه با تروریسم نیز مؤثر واقع شود.

با درک نقش اساسی ظرفیت‌های موجود در منطقه، اگر افغانستان اصل تقویت همکاری‌های منطقه‌ای را در سیاست خارجی و استراتژی انکشاف ملی خویش روی دست بگیرد، توسعه‌ی اقتصادی و تقویت امنیت که مهم‌ترین

عکس از سفر سران امنیتی به پاکستان

سیاست وقت‌کشی پاکستان

فردوس

گرفته‌اند. به همین دلیل است که از یک‌طرف به طالبان مشوره می‌دهند که برای جلوگیری از عتاب عمومی و خنثاسازی فشارها بر پاکستان، با جهت‌های مختلف درگیر در قضیه‌ی افغانستان مذاکره کنند و از سوی دیگر به خشونت ادامه دهند. آنان می‌خواهند که طالبان از این به بعد در دو جبهه بجنگند، هم در میدان نبرد و هم در پشت میز مذاکره.

حتماً جنرال‌های پاکستانی می‌خواهند که مذاکرات مثل جنگ آن‌قدر طولانی شود که تمام بازی‌گران خسته شوند و متحدان آنان به پیروزی برسند. پاکستانی‌ها تا هنوز از این توهم بیرون نشده‌اند که یک افغانستان مدرن، دارای دولت نیرومند و طرفدار ارزش‌های لیبرال به ضرر آنان است. هیچ‌کسی نمی‌تواند اثبات کند که یک افغانستان مدرن، دارای دولت قوی و طرفدار ارزش‌های لیبرال مخالف دولت پاکستان باشد. چنین افغانستانی برای آبادانی و تجارت به بهبود روابط با پاکستان نیاز دارد. چنین دولتی نه بلندپروازی نظامی خواهد داشت و نه بلندپروازی اراضی. این دولت با هیچ گروه شبه‌نظامی برای بی‌ثبات‌سازی همسایه‌هایش هم‌دست نخواهد شد، اما ارتش پاکستان چنان غرق توهمات ایدئولوژیک است که به هیچ وجه نمی‌تواند از آن بیرون شود. آنان وعده کرده بودند که ایالات متحده را در یافتن یک راه حل سیاسی برای جنگ افغانستان کمک می‌کنند، اما از اظهارات آقای خلیل‌زاد برمی‌آید که جنرال‌های پاکستانی هنوز هم به فکر وقت‌کشی و وادار کردن ایالات متحده برای خروج از افغانستان هستند. این جنرال‌ها تصور می‌کنند که اگر متحدان‌شان به قدرت برسند، برای آنان امنیت خواهند آورد.

یکی از عواملی که ارتش پاکستان را در این توهم نگه داشته است، سیاست خشوندسازی کشورهای غربی است. کشورهای غربی تا هنوز چنان که باید پاکستان را به دلیل ابقای جنگ دوگانه در جنگ افغانستان مجازات شدید نکرده‌اند. کشورهای غربی تصور می‌کنند که پاکستان یک دولت امنیت‌طلب است و با رفع نگرانی‌های امنیتی‌اش طوری رفتار خواهد کرد که جامعه‌ی جهانی می‌خواهد. به همین دلیل است که آنان سیاست خشوندسازی پاکستان را در پیش گرفته‌اند، اما واقعیت این است که پاکستان یک ارتش ایدئولوژیک دارد، ارتش این کشور وظیفه‌ی غیر عادی دفاع از مرزهای فکری پاکستان را به دوش دارد. این ارتش ایجاد یک عمق ایدئولوژیک و فکری در افغانستان را جزو اهداف عمده‌اش قرار داده است و تا هنوز بر آن پا فشاری دارد. به همین دلیل است که طالبان افغان در پاکستان میزبانی می‌شوند.

زلمی خلیل‌زاد، سفیر پیشین ایالات متحده در افغانستان در تازه‌ترین گفت‌وگویش گفته است که پاکستان به گروه طالبان مشوره داده است که هم بجنگند و هم برای آتش‌بس و رسیدن به یک راه حل سیاسی برای پایان جنگ مذاکره کنند. تحلیل آقای خلیل‌زاد این است که پاکستان برای خنثا کردن فشارهای جهانی می‌خواهد طالبان را تشویق به مذاکره کند و در کنار آن، آن‌ها را از دوام جنگ باز نماند. این چیزی است که با اهداف پاکستان در قبال افغانستان سازگاری دارد. پاکستان به این باور رسیده است که می‌تواند افغانستان را از طریق متحدان اسلام‌گرا و جهادپست خود کنترل کند.

پاکستان فکر می‌کند که کنترل افغانستان توسط یک متحد جهادپست و اسلام‌گرا راولپندی امری ممکن و مطلوب است. از نظر جنرال‌های پاکستانی علت ناامنی‌های پاکستان پس از سال ۲۰۰۲ میلادی این است که آنان در کابل یک دولت دوست ندارند. به باور این جنرال‌ها اگر پاکستان در کابل و ولایات جنوبی و شرقی افغانستان یک دولت دوست داشته باشد، پاکستان امن می‌ماند. به باور آنان پاکستان از سال ۱۹۹۶ تا سال ۲۰۰۲ میلادی امن بود و هیچ مشکلی از ناحیه‌ی مرزهای شمالی و غربی خود احساس نمی‌کرد. آنان در آن زمان به گفته‌ی خودشان یک امارت دوست در کابل داشتند. جنرال‌های پاکستانی به فکر برگرداندن کلی یا قسمی این امارت دوست هستند.

پاکستانی‌ها شاید به این باور اند که مسلط کردن یک نیروی دوست در کابل و جنوب افغانستان برای آنان اشکالی ندارد و تنها حضور ناتو مانع از آن می‌شود. آنان می‌خواهند ناتو هرچه زودتر از افغانستان برود. استراتژی آنان در حال حاضر وقت‌کشی است تا با مرخص کردن ناتو، دوباره نیروهای نیابتی خود را به طور کلی یا قسمی در افغانستان مسلط کنند. به قول نویسنده‌ی کتاب «ریاست اس» و مواد تحقیقی دیگر، جنرال‌های پاکستانی در سال ۲۰۰۲ در جلسه‌ای به طالبان گفتند که امریکایی‌ها صرف ۵ سال دیگر در افغانستان می‌مانند و پس از آن، دوباره طالبان به قدرت می‌رسند. یک روایت دیگر می‌گوید که جنرال‌های پاکستانی در یک نشست سری به این نتیجه رسیدند که ناتو و ایالات متحده ده سال در افغانستان می‌مانند و پس از آن باید دوباره طالبان به قدرت برگردانده شوند.

جنرال‌های پاکستانی همیشه در مصاحبه‌های‌شان هم می‌گویند که حضور و فشار ناتو دایمی نیست و روزی به پایان می‌رسد و آنان متحدان خود را برمی‌گردانند. به همین دلیل است که پاکستانی‌ها استراتژی وقت‌کشی و گذاره با ناتو را در پیش

موج پس از آتش بس

عبدالعزیز مُصعب حیدری

آتش بس سه روزه‌ی دولت افغانستان با طالبان در ایام عید فطر از یکسو تحرکی را در پروسه‌ی صلح به وجود آورده و از سوی دیگر امیدواری‌ها و نگرانی‌هایی را نیز به همراه داشته است.

بعد از ختم مهلت سه روزه، شورای امنیت افغانستان آتش بس را برای ده روز دیگر نیز تمدید کرد، اما طالبان با نشر اعلامیه و حمله‌ی مسلحانه به پسته‌های امنیتی در ولایت بادغیس، عملاً پایان آتش بس را از جانب خود ابراز کردند. پیش از آتش بس، نخبه‌های سیاسی به این باور بودند که رهبری طالبان حاضر است در صورت برآورده شدن خواسته‌های شان صلح کنند، اما تصور غالب بر این بود که پس از عقد معاهده‌ی صلح با رهبری طالبان، بیشتر فرماندهان و سربازان طالب هنوز نیز به جنگ ادامه می‌دهند. آتش بس سه روزه‌ی دولت با طالبان ثابت کرد که مشتاقان اصلی صلح، فرماندهان و سربازان طالب هستند. در جریان سه روز آتش بس، تمام ولایات افغانستان به جز ننگرهار - که گواهِ دو حمله‌ی تروریستی بود - در امنیت کامل به سر بردند. از سوی دیگر، نتایج یک تحقیق تازه‌ی «انستیتوت صلح ایالات متحده‌ی آمریکا» نشان می‌دهد که از سال ۲۰۱۵ میلادی دو گرایش موازی در جریان طالبان در حال شکل‌گیری است. رهبری طالبان و شورای کویته در صدد تمرکزگرایی قدرت و تصمیم‌گیری در سطح رهبری طالبان است؛ در حالی که قدرت داخلی و استقلالیت فرماندهان و ماشین جنگی طالبان در حالی افزایش است. اکنون نمی‌توان این دو گرایش را مطلقاً به حیث شکاف مدیریتی بین گروه طالبان تلقی کرد، اما مطمئناً فرصت‌هایی را به حکومت افغانستان فراهم می‌کند که می‌توان از آن‌ها در راستای آغاز گفت‌وگوهای صلح استفاده کرد. باید خاطر نشان کرد که آتش بس سه روزه همچنین سلسله‌ای از درس‌ها و تجارب مثبت و منفی را برای حکومت و نهادهای امنیتی به همراه داشت؛ تجربه‌هایی که در آینده می‌تواند ممد واقع شود.

مشروعیت‌زادایی از جنگ طالبان

در چند ماه اخیر اجماع بی‌سابقه‌ای بین علمای اسلامی در سطح کشور، منطقه و جهان روی مشروعیت‌نداشتن جنگ طالبان به وجود آمده است. چندی پیش کنفرانس علمای اسلامی در اندونیزیا پیرامون پایان خشونت و ضرورت صلح در افغانستان برگزار شد. اشتراک‌کننده‌گان این نشست اعلام کردند که حملات انتحاری خلاف آموزه‌های دینی است و باید به خشونت‌ورزی در افغانستان پایان داده شود. همچنین در جریان ماه مبارک رمضان، در حدود سه هزار عالم بزرگ دینی از سراسر کشور گرد هم آمده و جنگ افغانستان را نامشروع اعلام کردند. در اعلامیه‌ی این نشست آمده بود که جنگ، انتحار و انفجار به طور

مستقیم جان غیر نظامیان را هدف قرار داده و از این رو، این جنگ مشروعیت ندارد. افزون بر این، اخیراً دبیر کل اتحادیه‌ی جهانی مسلمانان و سازمان همکاری‌های اسلامی مشروعیت جنگ در افغانستان را زیر سوال برده و از طالبان خواسته‌اند که به این جنگ پایان دهند. امام مسجد الحرام نیز در خطبه‌ی نماز جمعه‌ی اخیر خود، خواستار ختم جنگ و کشتار در افغانستان شده و از طالبان خواسته است تا با لیک گفتن به پروسه‌ی صلح، عزت از دست‌رفته‌ی جهاد حقیقی خود علیه قشون سرخ شوروی را دوباره احیا کنند. قرار است در آینده‌ی نزدیک نشست بزرگی از علمای جهان در مورد پروسه‌ی صلح افغانستان در عربستان سعودی برگزار و فتوای جمعی مبنی بر مشروع نبودن جنگ طالبان صادر شود.

پیشرفت‌های صورت‌گرفته برای مشروعیت‌زادایی از جنگ طالبان می‌تواند افاق جدیدی را در پروسه‌ی صلح افغانستان ایجاد کند. متأسفانه اکثریت گروه‌های تروریستی فعال در افغانستان به شمول طالبان با مشروع جلوه دادن جنگ، از روستاهای افغانستان سربازگیری کرده و از داعیه‌ی خروج نیروهای خارجی و برقراری حکومت اسلامی استفاده‌ی ابرازی می‌کنند. اجماع علمای جهانی پیرامون غیر مشروع بودن جنگ طالبان، این ابزار را از چنگ طالبان و دیگر گروه‌های تروریستی بیرون خواهد کشید و ماشین جنگی آن‌ها را به پیمان‌های زیادی ضعیف خواهد کرد.

تغییر نگرش منطقه‌ای و بین‌المللی در رابطه به پروسه‌ی صلح افغانستان

جامعه‌ی جهانی و کشورهای منطقه پیش از آتش بس سه روزه‌ی دولت افغانستان با طالبان غالباً به این عقیده بودند که صلح در کشور به دلیل حضور بازیگران مختلف در جنگ افغانستان زیاد محتمل نیست، اما آتش بس سه روزه ثابت کرد که بیشتر هیزم آتش جنگ تحمیلی بر افغانستان از یک منبع است. در سه روز عید آتش جنگ در سراسر افغانستان به یکباره فروکش کرد و آتش بس در هیچ جایی به جز ولایت ننگرهار نقض نشد. فرماندهان و سربازان طالب به شهرها آمده و با مردم در خوشی عید سهیم شدند. رسانه‌های ملی و بین‌المللی تصاویر باور نکردنی از ظرفیت صلح در کشور را به ثبت رساند. مهم‌تر از همه، ثابت شد که سطوح متوسط و پایین گروه طالبان نیز از جنگ خسته شده‌اند و خواهان پایان دادن به جنگ از سوی رهبران شان هستند. یکی از فرماندهان طالبان در مصاحبه‌ی تلویزیونی در کنار مردم گفت که «ما از این جنگ بسیار خسته هستیم؛ حتا اگر این جنگ جهاد یا خدمت برای وطن باشد، حتا اگر این جنگ علیه نیروهای خارجی باشد، ما واقعا از جنگ خسته هستیم.»

بعد از آتش بس و واکنش ماشین جنگی طالبان به آن،

اجماع جامعه‌ی جهانی پیرامون تسریع پروسه‌ی صلح در افغانستان و فشار روی پاکستان برای کشاندن رهبران طالبان به پای میز مذاکره تقویت شده است. راهبرد آمریکا برای جنوب آسیا بیشتر از هر وقت دیگری دنبال می‌شود. در تازه‌ترین مورد، جنرال اسکات میلر، نامزد جدید اداری ترمپ برای رهبری نیروهای ائتلاف در افغانستان، در کانگرس تأکید کرده است که یگانه راه بیرون رفت از بن‌بست جنگ افغانستان این است که پناهگاه‌های امن رهبران و فرماندهان طالبان در آن سوی خط دیورند از بین برود و پاکستان با جامعه‌ی جهانی برای پایان دادن به خشونت در افغانستان صادقانه همکاری کند. از سوی دیگر کشورهای منطقه به شمول چین، اوزبیکستان و عربستان بیشتر از هر زمانی در گذشته، بر طالبان برای آمدن به پای میز مذاکره فشار وارد می‌کنند. مقامات پاکستانی ادعا کردند که چین و پاکستان تسهیل‌کننده‌ی اصلی آتش بس سه روزه میان دولت افغانستان و طالبان بودند.

شکی نیست که افغانستان امن برای چین یک اولویت است؛ با این وجود، چین می‌خواهد توازنی را بین روابط خود با پاکستان و اقدامات صلح‌جویانه‌اش در افغانستان برقرار کند. چین به خوبی درک کرده است که جنبش اسلامی ترکستان شرقی در سایه‌ی نامنی‌ها در افغانستان رشد داده و با نفوذ در ایالت سین‌کیانگ، افراط‌گرایی مذهبی را به جامعه‌ی مسلمان (مردم ایغور) ساکن در این ولایت منتقل می‌کند. همچنین چین به این نتیجه رسیده است که طرح اقتصادی بزرگ «یک کمربند، یک جاده» تنها در صورت وجود امنیت در منطقه محقق خواهد شد و افراط‌گرایی و خشونت‌ورزی در افغانستان به سایر کشورهای منطقه، به ویژه کشورهایی که در حوزه‌ی طرح اقتصادی مذکور قرار دارند، در حال نفوذ است. افزون بر این، چین به منابع معدنی سرشار افغانستان، بازار مواد خام و مصرف و همچنین ظرفیت ترانزیتی فوق‌العاده‌ی این کشور چشم دوخته است. همه‌ی این‌ها، دلایلی هستند که چین بر همکاری راهبردی خود یعنی پاکستان و گروه طالبان برای تعامل با حکومت افغانستان فشار وارد کند.

از سویی دیگر اوزبیکستان در یک سال گذشته و پس از مرگ کریمواف و روی کار آمدن ضیاوف، روابط تنگاتنگی با حکومت افغانستان ایجاد کرده است. انگیزه‌های امنیتی، اقتصادی و سیاسی در اوزبیکستان سبب شده است که روابط افغانستان و این کشور دوستانه‌تر و استراتژیک‌تر از هر زمان دیگر در تاریخ این دو کشور شود. وزارت امور خارجه‌ی اوزبیکستان به تازه‌گی و پس از آتش بس سه روزه‌ی دولت افغانستان با طالبان اعلام کرد که با نماینده‌گان بلندپایه‌ی طالبان در مورد آغاز پروسه‌ی صلح مذاکره داشته است. کشورهایی مانند عربستان سعودی و

اندونیزیا نیز سعی دارند که به حیث مراکز اصلی جهان اسلام، دولت افغانستان را در امر مشروعیت‌زادایی از جنگ طالبان همکاری کنند.

در بین کشورهای منطقه، تنها حسن نیت و خوش‌بینی روسیه و ایران در قبال انکشافات اخیر مشخص نیست. جای شک نیست که افغانستان با ثبات و امن در موازات منافع هر دو کشور مذکور قرار دارد، اما پیدایش داعش در افغانستان نگرانی‌های جدی‌ای را برای این دو کشور به وجود آورده و زمینه‌ساز تماس‌های آن‌ها با طالبان شده است. البته حکومت افغانستان بسته‌ی جامعی را برای تنظیم روابط با ایران در عرصه‌های مختلف انکشاف داده است تا به صورت ضابطه‌مند به نگرانی‌های ایران رسیده‌گی کند. از جمله‌ی تعهدات حکومت افغانستان به ایران، یکی این است که به هیچ‌وجه اجازه داده نخواهد شد که از خاک افغانستان علیه همسایه‌گانش تعرض شود. از سوی دیگر، گسترده‌گی روابط افغانستان با کشورهای آسیای میانه به ویژه اوزبیکستان که ارتباط تنگاتنگی با روسیه دارد و همچنین حضور فعال افغانستان در کنفرانس همکاری‌های شانگهای زمینه را برای رسیده‌گی به نگرانی‌های روسیه نیز فراهم کرده است.

پس درمی‌یابیم که اجماع منطقه‌ای بیش از هر زمان دیگر در حال شکل‌گیری کامل است و ادامه‌ی فشارهای سیاسی بر پاکستان به عنوان حامی اصلی طالبان و همچنین ادامه‌ی فشارهای نظامی، مذهبی و سیاسی بر خود گروه طالبان زمینه را برای آغاز گفت‌وگوهای صلح در آینده‌ی نزدیک فراهم خواهد کرد.

محورهای اصلی گفت‌وگوهای صلح و موضع ملت

نتایج پژوهش اخیر «انستیتوت صلح ایالات متحده‌ی آمریکا» پیرامون نظریات طالبان در مورد جنگ و صلح نشان می‌دهد که این گروه پروسه‌ی صلح را به عنوان یک مسئولیت عقیدتی تلقی می‌کنند؛ با این وجود، طالبان همیشه سلسله‌ای از پیش‌شرطها را برای آغاز پروسه‌ی صلح مطرح کرده است. البته باید به خاطر داشت که بیشتر این شرطها به رهبری طالبان دیکته می‌شود و سطوح فرماندهان و سربازان طالبان نیز در خلاء معلومات و نداشتن تحلیل واقع‌بینانه از وضعیت، این شروط را می‌پذیرند.

شرط ابتدایی که پژوهش مذکور نیز به آن اذعان دارد، خروج نیروهای خارجی از افغانستان است، اما موضع دولت و ملت افغانستان در این رابطه واضح و مبرهن است. در حال حاضر، بودجه‌ی افغانستان به طور مستقیم به کمک‌های جامعه‌ی جهانی وابسته است. تنها بودجه‌ی امنیتی کشور ۵ میلیارد دالر است، در حالی که عواید کلی دولت به ۲/۲ میلیارد دالر می‌رسد. افزون بر حضور نیروهای خارجی در شرایط فعلی با دوران اشغال کشور توسط قشون سرخ شوروی کاملاً متفاوت است. در حال حاضر، نیروهای ائتلاف جهانی به هدف ریشه‌کن‌ساختن تروریسم، کمک‌های آموزشی، تسهیلاتی و تجهیزات خود را به ارتش تازه تأسیس افغانستان عرضه می‌کنند. طالبان باید قبول کنند که تحت حاکمیت آن‌ها در کشور، چندین حمله‌ی سازمان‌یافته توسط گروه‌های تروریستی بین‌المللی فعال در افغانستان صورت گرفت و تنها بیشتر از ۳ هزار غیر نظامی در جریان حمله‌ی یازدهم سپتمبر بر آمریکا از بین رفتند. بنابراین معقول است که میزان و نحوه‌ی حضور جامعه‌ی بین‌المللی در افغانستان به حیث اجندای مورد مذاکره در نظر گرفته شود، نه پیش‌شرط طالبان؛ زیرا اکنون هیچ بدلی برای حفظ ثبات یک دولت مرکزی در افغانستان بدون حضور جامعه‌ی بین‌المللی وجود ندارد.

موضوع بعدی مورد نظر طالبان، شرعی‌ساختن قانون اساسی با نسخه‌ی سلفی و طالبانی از اسلام است. به نظر نگارنده‌ی این نوشته، نقش طالبان در تعدیل قانون اساسی تنها می‌تواند در چوکات قانون فعلی تعریف شود. به این معنا که اگر طالبان در چارچوب سیاسی داخل شده و از طریق مجرای قانونی، خود را در میکائیزم مشروع تعدیل قانون اساسی (نماینده‌گان لوی جرگه قانون اساسی) سهیم سازند، می‌توان رای و نظریات‌شان را به صورت قانونی در طرح تعدیل قانون اساسی و تصویب آن بگنجانند.

از سویی دیگر، امکان دارد که مسلح‌بودن و نظامی‌گری طالبان بعد از عقد قرارداد صلح احتمالی نیز یکی از گزینه‌های مورد نظر این گروه باشد. همچنین آوازه‌هایی مبنی بر درخواست طالبان برای ایجاد منطقه‌ی امن برای این گروه وجود دارد. باید توجه داشت که تحقق هر دو خواست، از طالبان یک حزب‌الله ثانی در منطقه ایجاد خواهد کرد و مدیریت آن برای دولت افغانستان غیرممکن خواهد بود. برعلاوه‌ی تحقق این دو خواست، پالیسی عقبه‌ی راهبردی پاکستان را در برابر هند محقق می‌سازد.

فرماندهی پولیس کابل نیز با افتخار گفته است، اسلحه‌های طالبانی را که از دروازه‌ی چوک ارغندی وارد شهر کابل شده بودند، جمع‌آوری کرده و در برگشت، اسلحه را دوباره به طالبان تسلیم داده‌اند. گرچه تعداد اسلحه‌های را که پولیس کابل جمع‌آوری کرده و دوباره به صاحبان آن سپرده، واضح نشده است، اما دیده می‌شود که پای مسلکی بودن نیروهای پولیس و استخبارات وزارت داخله در این فرصت حساس، لنگیده است.

آموزشی نظامی

راهی که نظامیان افغان نپموده‌اند

برشنا نظری - کانادا

در این هیچ جای شکی نیست که افغانستان کشور شگفتی‌ها است، جنگ آن شگفتی‌های ویژه خود را دارد و صلح آن نیز خالی از شگفتی نیست. حضور طالبان تا دندان مسلح در قرارگاه‌های نظامی و برافراشتن پرچم‌های سفید این گروه بر وسایط زرهی نیروهای امنیتی افغان در شهرها و روستاها در سه روز عید، از شگفتی‌های تازه‌ای بود که نشان داد، نیروهای امنیتی افغان در جریان شانزده سال گذشته حتا یک صفحه از کتاب درس‌های استراتژیک آموزگاران «ناتو» را فرا نگرفته‌اند. در عوض، با مسایل حساس نظامی، برخورد بسیار روستایی و کلیوالی دارند.

صحنه‌هایی از ورود طالبان به مراکز نظامیان افغان و حتا سواری آنان بر وسایط زرهی که تصاویر آن عمدتاً توسط تلفن‌های همراه ثبت شده است، نشان می‌دهد که تعدادی از جنرالان افغان نیز ذوق‌زده، طالبان را تا نزدیکی انبارهای اسلحه و خوابگاه (کافوش) سربازان‌شان همراهی می‌کنند.

بسیار امکان دارد که در پشت پرده، سناریوی منظمی برای «آتش‌بس» طرح شده باشد و اهداف مشخصی نیز در پیوند به آن دنبال شود، اما این‌جا عملکرد مسلکی نیروهای دولتی و در معرض قرار گرفتن پایگاه‌های نظامی مطرح است که مردم افغانستان برای تأمین امنیت خود به این پایگاه‌ها و یونیفورم‌پوش‌های داخل آن دل‌بسته‌گی دارند. اما پایکوبی نظامیان افغان در برابر طالبان مجهز با اسلحه‌ی سنگین و سبک و سلفی گرفتن‌های جنرالان ارشد، در این میان از عجایب تاریخ حرب در افغانستان و شاید هم در دنیا باشد.

پس از سقوط رژیم طالبان در سال ۲۰۰۱ میلادی، نظامیان امریکایی و متحدین‌شان با ورود به کابل و سایر شهرهای افغانستان به سرعت درک کردند که افغانستان به یک نیروی امنیتی مجهز و آموزش‌دیده نیاز دارد. آنان کار را از نقطه‌ی صفر آغاز کردند. ایجاد قرارگاه‌های نظامی، بارک‌ها، افزاز پسته‌های امنیتی در مناطق دورافتاده، حفر خندق‌های ارتباط با استفاده از نقشه‌ها و تاکتیک‌هایی که بتواند برتری قوای افغان را در برابر شورشیان حفظ کند و ده‌ها مورد دیگر، از تلاش‌هایی بود که به سرعت انجام شد.

بخش عمده‌ی این تحرک را تجهیز و آموزش نیروهای امنیتی افغان تشکیل می‌داد. بازرسی ویژه‌ی ایالات متحده در امور بازسازی افغانستان (سیگار) در گزارشی گفته است که ایالات متحده امریکا به تنهایی از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۷ میلادی هفتاد هزار میلیون دالر را در بخش آموزش نیروهای امنیتی افغانستان هزینه کرده است. سایر کشورهای عضو ناتو مانند بریتانیا، جرمنی و کانادا نیز در بخش آموزش نیروهای امنیتی افغان صدها میلیون دالر را به مصرف رسانده‌اند.

یکی از اساسات آموزش‌های نظامی، چگونه‌گی حفاظت از قرارگاه‌ها و بارک‌های نظامی است. موجودیت اسلحه، نقشه‌ها، خریطه‌های جنگی و در نهایت حساس بودن ساحه از نگاه نظامی، این مسئله را به خوبی بیان می‌کند که ورود به چنین محلاتی بایستی با احتیاط کامل و با داشتن آماده‌گی‌ها و استیذان قبلی صورت بگیرد.

جنرال محمد تواب محبی یکی از افسران ارشد و نویسنده‌ی نظامی در اردوی ملی افغانستان در مقاله‌ای در شماره‌ی ماه عقرب سال ۱۳۹۶ مجله‌ی «اردو» چاپ کابل، به طور گسترده‌ای به مسئله‌ی ستر و اخفای جزوتام‌ها و قرارگاه از دید دشمن، به ویژه بخش‌های حساس مانند مخابره، تأکید کرده و حفظ چنین محلاتی را از وظایف اساسی نیروهای نظامی دانسته است.

در کنار سری نگهداشتن نقاط نظامی و به ویژه محلاتی که

از آن دستورهای نظامی صادر می‌شود، ظاهر شدن مقامات ارشد و فرماندهان کلیدی نظامی در تیررس دشمن نیز از نگاه تاکتیک‌های نظامی، یکی از خطاهای عمده به شمار می‌رود، زیرا هدف قرارگرفتن یک فرمانده می‌تواند لشکر بزرگی را با مخاطره‌ی جدی روبه‌رو کند.

وزارت داخله‌ی افغانستان از شانزده سال به این طرف آموزش‌های نظامی و تاکتیک‌ی پولیس را عمدتاً از آموزگاران جرمن و امریکایی فرا می‌گیرد، اما ظاهر شدن وزیر داخله در حلقه‌ای از افراد مسلح طالبان در روی یکی از جاده‌های شهر کابل، شاید بیشتر از هر کس دیگر، برای آموزگاران امریکایی و جرمن حیرت‌انگیز بوده باشد. مقامات وزارت داخله‌ی افغانستان گفته‌اند که ویس‌احمد برمک، وزیر داخله به طور تصادفی با طالبان روی جاده برخورد و با آنان صحبت کرده است. این که به ویس‌احمد برمک اتفاقاً آسیبی نرسید، بحث جداگانه‌ای است، اما وزیر داخله‌ی افغانستان به عنوان یکی از سه مقام ارشد نظامی کشور چه توجیهی در پیوند با این حرکت خواهد داشت؟

در امور نظامی، آموختن از تجربه‌های گذشته یکی از اصل‌های پذیرفته شده است. رویدادهایی که منجر به کشته‌شدن مقامات ارشد نظامی در افغانستان شده است، فراوان است. روز هفدهم حمل سال ۱۳۶۹، یک گروه از افراد مسلح در ولسوالی پشتون زرغون هرات حاضر شدند تا اسلحه‌ی شان را به زمین گذاشته و با حکومت داکتر نجیب‌الله یکجا شوند. دگرجنرال جلال رزمنده، معاون وزارت امنیت دولتی از کابل و فضل‌الحق خالقیار، والی هرات با شتاب به استقبال این گروه شتافتند، در هنگام استقبال، تعدادی از افراد گروه تسلیمی که اسلحه در اختیار خود داشتند، آتش گشودند. در نتیجه جلال رزمنده کشته شد و والی هرات نیز به شدت جراحت برداشت.

در نبود یک پروتوکُل با تضمینات قوی، اجازه دادن دشمن مسلح در قلب قرارگاه‌های نظامی و دفاتر دولتی و روبه‌رو شدن مقامات ارشد با دشمن که برای ساعات محدودی آتش‌بس کرده است، اشتباه جبران‌ناپذیری است. تاریخ نظامی دنیا و هیچ نظام‌نامه‌ی عسکری در جهان چنین ویژه‌گی‌ای را نه تنها توضیح نداده که حتا پیش‌بینی نکرده است.

جنگ‌های منظم جبهه‌های همواره با مواردی چون آتش‌بس‌های موقت و دوام‌دار پیوند تنگاتنگ دارند. در چنین مواقعی هر دو طرف درگیر تعهد می‌کنند که از اسلحه کار نگیرند، با آن هم حالت آماده‌باش و هوشیاری نظامی در هر لحظه و ثانیه، حرف اول را می‌زند. اما آتش‌بس با گروه‌هایی که پاینده قواعد نظامی نیستند، احتیاط بیشتری را تقاضا می‌کند. در نظام‌نامه‌های عسکری، آتش‌بس به معنای نزدیک شدن به مواضع یکدیگر نیست، بلکه رعایت لحظه‌ها و ساعاتی است که طرف‌ها را از درگیری مسلحانه باز می‌دارد.

در یکی از ویدیوها که احتمالاً به وسیله‌ی سرباز یک قرارگاه در ولایت هلمند ثبت شده است، تعدادی از سربازان نشان داده می‌شوند که با افراد مسلح طالبان نشست و چای می‌نوشند. پرچم سفید طالبان حتا بلندتر از پرچم افغانستان در اهتزاز است، یک افسر در حالی که از آغاز تا انجام این دیدار لیخند به لب دارد، برای طالبان، قرارگاه را نشان می‌دهد «کافوش‌ها در آن طرف است، چای‌خانه‌ی خوب کلان داریم، بلنداز را می‌بینی، تا سمت دیوار عمق دارد...»

در گذشته‌ها برای یافتن نقشه‌های قرارگاه‌ها و استحکامات نظامی، جواسیس استخدام و تربیه می‌شدند تا زمینه‌ی رخنه به پایگاه‌های نظامی سهل‌تر شود، اما اینک افسران و

سربازان آموزش دیده‌ی افغان رضاکارانه این خدمات را برای دشمنان تا دندان مسلح‌شان ارائه می‌دارند و جالب‌تر این که این عمل‌شان را زیر نام «ما تشنه‌ی صلح بودیم و هیجان‌زده» توجیه می‌کنند.

فرماندهی پولیس کابل نیز با افتخار گفته است، اسلحه‌ی طالبانی را که از دروازه‌ی چوک ارغندی وارد شهر کابل شده بودند، جمع‌آوری کرده و در برگشت، اسلحه را دوباره به طالبان تسلیم داده‌اند. گرچه تعداد اسلحه‌های را که پولیس کابل جمع‌آوری کرده و دوباره به صاحبان آن سپرده، واضح نشده است، اما دیده می‌شود که پای مسلکی بودن نیروهای پولیس و استخبارات وزارت داخله در این فرصت حساس، لنگیده است. آیا در این فرصت هیچ امکان آن وجود نداشت که افراد مسلکی وارد عمل شده و اسلحه جمع‌آوری شده را دستکاری مختصر می‌کردند تا طالبان در برگشت به سنگرهای‌شان، در استفاده از آن دچار مشکل می‌شدند؟

نهاد‌های امنیتی افغانستان همواره از مؤثریت آموزش‌های نظامی و مسلکی بودن نیروهای این کشور یاد کرده‌اند. در صفحه‌ی رسمی انترنتی وزارت دفاع افغانستان در بخش «وضعیت فعلی اردوی ملی» چنین آمده است: «یکی از دست‌آوردهای فوق‌العاده مهم در پانزده سال گذشته همانا ایجاد اردوی مسلکی در افغانستان است... لاقلاً ادعا کرده می‌توانیم که چنین خصوصیت را هیچ‌کدام اردوها در سطح منطقه ندارند...»

آیا واقعاً چنین است؟ حرکت سه روز عید، برافراشته‌شدن بیرق‌های دشمن بالای خودروهای نظامی و دیدارهای طالبان مسلح از قرارگاه‌های اردوی ملی، جای هیچ شکی را باقی نمی‌گذارد که نیروهای افغان به ویژه افسران نظامی افغان تاکتیک‌ها و استراتژی‌های تحفظ پایگاه‌های نظامی و چگونه‌گی مواجه شدن با دشمنان‌شان را نمی‌دانند و امریکا و «ناتو» بایست کار را در این زمینه‌ها از صفر شروع کنند.

سرقوماندانی اعلا‌ی قوای مسلح به عنوان بلندترین مرجع رهبری نظامیان افغان بایستی هر حرکت و عملکرد قوای افغان را به خاطر بهبود مؤثریت آن مورد بررسی قرار داده و اشتباهات را ردیابی کند، اما این نهاد که رهبری آن را رئیس جمهور غنی بر عهده دارد، به طور تعجب‌برانگیزی از عملکرد نیروهای امنیتی افغان در روزهای آتش‌بس ستایش کرده است. در یک اعلامیه‌ای که از دفتر رئیس جمهور در این همین ارتباط در ۲۸ جوزا به نشر رسید، گفته شده است که سرقومندان اعلا‌ی قوای مسلح افغانستان در یک ویدیو کنفرانس با فرماندهان نظامی و مقامات ارشد ملکی مرکز و ولایات، «از ابتکار، تدابیر و هماهنگی مسئولان به خاطر مدیریت خوب آتش‌بس قدرانی کرده و از مسئولین محلی خواسته است تا تجاربی را که در روزهای آتش‌بس به دست آورده‌اند، با مرکز شریک کنند.»

در سیستم نظامی که قاطعیت و دسپلین عسکری وجود نداشته باشد، هیچ جبهه‌ای فتح نمی‌شود و هیچ دشمنی شکست نمی‌خورد. امریکایی‌ها اعلام کرده‌اند که جنگ افغانستان در جریان هفده‌سال گذشته برای آنان هفت‌صد هزار میلیون دالر هزینه بر داشته است. در صورتی که ایالات متحده و در مجموع «ناتو» شیوه‌های آموزش و عملکرد نیروهای افغان را دگرگون نسازند، به هر اندازه‌ای که بر هزینه‌های جنگ در افغانستان بیفزایند، نه تنها میزان آسیب‌پذیری نظامیان افزایش خواهد یافت، که در نهایت سربازان افغان و طالبان شانه به شانه از بلندای قرارگاه‌های اردو و پولیس ملی، به صورت مشترک به ریش امریکا و ناتو خواهند خندید.

بالا رفتن میزان فقر و افزایش سوء تغذی در کودکان

مریم خموش

سوء تغذیه بدترین دشمن سلامتی کودکان به شمار می‌رود. رقم دقیق کودکان مبتلا به سوء تغذی در افغانستان معلوم نیست، ولی اداره‌ی تغذیه‌ی وزارت صحت تأیید می‌کند که ۴۴ درصد کودکان کشور به سوء تغذی مزمن و ۹.۵ درصد به سوء تغذیه‌ی هاد مبتلا اند.

در بخش سوء تغذیه‌ی شفاخانه‌ی صحت طفل اندراگانندی تعداد زیادی از کودکانی که با بیماری سوء تغذی دست و پنجه نرم می‌کنند، بستری اند.

در یکی از بسترها خانمی با جسم نحیف و تن ناتوان بر بالین دو کودک مصاب به سوء تغذی‌اش نشست و به فکر عمیقی فرو رفته است.

نامش خانم گل است، او شش فرزند دارد و باشندگی کابل می‌باشد. کودکان دوساله و هشت‌ساله‌ی خانم گل از دو هفته به اینسو در این بخش بستری اند.

او می‌گوید: «چیزی به خوردن نداریم. از چه آنان صحت‌مند باشند، پدرشان کراچی‌ران است و گاهی کار پیدا می‌کند و گاهی نمی‌کند.»

تلف شدن حدود ۱۰۴ کودک در یک سال

داکتران شفاخانه‌ی صحت طفل می‌گویند که سوء تغذی به معنای کمبود تمام مواد غذائی نزد کودکان می‌باشد و این بیماری می‌تواند به تمام سیستم و ارگان‌های بدن کودک صدمه برساند.

عصمت عظیمی، داکتر داخله در شفاخانه صحت طفل اندراگانندی کابل می‌گوید که حد اوسط روزانه سه بیمار مصاب به سوء تغذی جهت تداوی به این شفاخانه مراجعه می‌کنند. او می‌گوید: «چون سوء تغذیه سیستم دفاعی طفل را ضعیف می‌سازد، عادی‌ترین میکروب می‌تواند برایش خطرناک واقع شود. اگر سوء تغذی تداوی نشود می‌تواند حیات طفل را تهدید کند.»

به گفته‌ی آقای عظیمی، در هفته یک یا دو کودک مصاب به سوء تغذی تلف می‌شوند.

عصمت عظیمی همچنان گفت که دادن شیر مادر به طفل، مراعت کردن نظافت و واکسین اطفال به وقت آن می‌تواند تا اندازه‌ی زیادی کودکان را از مبتلا شدن به سوء تغذی وقایه کند.

علائم ظاهری کودکان مصاب به سوء تغذیه

تغییر رنگ موها، تیر رنگ چشم، نامنظم شدن سیستم هضمی، سیستم تنفسی، پایین آمدن مقاومت وجود کودک و غیره علائم ظاهری این بیماری در نزد کودکان است. در ضمن بی‌اشتهایی و بیماری‌های مزمن مثل اسهالات دوامدار، سینه‌وبغل و یا تولد کودک با وزن کم باعث سو تغذیه می‌شود.

نگرانی از افزایش سوء تغذیه در کودکان

با خراب شدن وضعیت اقتصادی خانواده‌ها، بالا رفتن فقر، بی‌کاری، مهاجرت‌ها و غیره بیم آن می‌رود که سوء تغذیه در کودکان افزایش یابد.

محمد‌همایون لودین، رئیس تغذیه‌ی وزارت صحت عامه می‌گوید: «چون کودکان سرعت رشد دارند و معافیت‌شان ضیف است، زود بیمار م شوند. ۴۰ درصد کودکان زیر سن ۵ سال در افغانستان به سوء تغذی مزمن، حدود ۹.۵ درصد کودکان به سوء تغذی هاد و ۴۴ درصد کودکان نیز مبتلا به بیماری کم خونی اند. همچنان ۹۵ درصد مادران کمبود ویتامین دی دارند.»

آقای لودین می‌افزاید: «از این که روز به روز وضعیت اقتصادی مردم رو به وخامت می‌رود و سطح بی‌کاری و بالا رفتن فقر در جامعه بی‌داد می‌کند، این نگرانی وجود دارد که سطح سوء تغذی در کودکان از این بالاتر برود.»

آقای لودین همچنان گفت: «نظر به سروی‌ای که در سال ۲۰۱۳ انجام شد، فراه بلندترین ارقام سوء تغذی مزمن را دار.»

در افغانستان در حدود ۱۰۶۲ مرکز صحتی جهت تداوی سو تغذی فعالیت دارند.

ادامه در صفحه ۷

بالا رفتن میزان فقر و افزایش سوء تغذی در کودکان

نبود مصونیت غذایی

با آن که حکومت افغانستان به میثاق‌ها و پروتوکول‌های بین‌المللی ملحق و مکلف است، ولی کارشناسان باور به این دارند که بسیاری از میثاق‌ها و پروتوکول‌ها به مرحله‌ی اجرایی نرسیده است.

بر اساس آمار وزارت صحت عامه نبود مصونیت غذایی و دسترسی‌نداشتن مردم به غذای کافی هنوز هم یکی از نگرانی‌های جدی حکومت افغانستان است. آمار نشان می‌دهد که تقریباً ۳۳ درصد مردم که بیش از ۹ میلیون نفر را شامل می‌شود مصونیت غذایی ندارند.

اثرات قحطی بر کودکان

چندی قبل صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل متحد با نشر گزارشی از وضعیت کودکان ابراز نگرانی کرده و اعلام کرد که ۵۰۰ هزار کودک خردسال به علت کاهش بارندگی در افغانستان معروض به قحطی و سوء تغذیه‌اند.

در گزارش صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل متحد کاهش آمده است که بارندگی در اواخر سال ۲۰۱۷ و اوایل سال جاری در اکثر ولایت‌های افغانستان، مصونیت غذایی و آب آشامیدنی میلیون‌ها شهروند، از جمله ۵۰۰ هزار طفل و کودک افغان را تحت تأثیر قرار داده است.

این در حالی است که ۲۰ تا ۳۰ درصد منابع آبی در کشور خشک شده است و خشک‌سالی تأثیر مخربی بر زنده‌گی کودکان خواهد داشت.

این نگرانی‌ها در حالی مطرح می‌شود که بر اساس آمار وزارت دولت در امور رسیده‌گی به حوادث افغانستان، ۶۱ درصد بارندگی در این کشور کاهش یافته و ده ولایت افغانستان ۶۰ درصد با خشک‌سالی مواجه است.

بالا رفتن میزان فقر

عبدالفتاح عشرت احمدزی، سخنگوی وزارت کار و امور اجتماعی می‌گوید که میزان فقر در افغانستان بالاتر از ۵۰ درصد است و جنگ‌های چندسال اخیر بیشترین تاثیر را

روی اقتصاد کشور داشته است.

با این همه او می‌گوید: «ما تلاش می‌کنیم که میزان فقر را کاهش بدهیم.»

سخنگوی وزارت کار و امور مهاجرین افغانستان برای حل این مشکل، اولین قدم را استخدام نیروی کاری تحصیل کرده در مشاغل جدید توسط وزارت کار و دومین قدم را تشویق به سرمایه‌گذاری بخش خصوصی خارجی در افغانستان برشمرد.

افزایش نفوس اثر خطرناک بر جامعه

افزایش نفوس نقش زیادی در افزایش فقر دارد، چنان که دولت هیچ راهکاری برای کنترل نفوس در افغانستان ندارد و نفوس روز تا روز در حال افزایش است.

سخنگوی وزارت کار می‌گوید: «افزایش نفوس نقش زیادی در بالا رفتن میزان فقر مردم دارد. وقتی ما نتوانیم نفوس را کنترل کنیم، اثرات بس خطرناک در راه است ولی خوشبختانه در سطح رهبری افغانستان برنامه وجود دارد تا بتوانیم راه‌هایی را برای کارایی و کاهش فقر فقر بیابیم.»

افزایش بیکاری

وزارت کار و امور اجتماعی در تازه‌ترین مورد به روزنامه‌ی هشت صبح گفته است که ۱،۹ میلیون تن از واجدان شرایط کار در کشور بی‌کار هستند. سخنگوی این وزارت در مورد میزان بی‌کاری گفت: «۱،۹ میلیون تن از واجدان شرایط کار بی‌کار هستند. همه ساله در حدود ۴۰۰ هزار نیروی کار که واجد شرایط کار اند وارد بازار کار می‌شوند. دولت افغانستان تلاش می‌کند که عده‌ی زیادی از افراد داخل بازار کار شوند و میزان بی‌کاری را کاهش یابد.»

در گزارش قبلی روزنامه هشت صبح، صندوق جمعیت سازمان ملل متحد در افغانستان هشدار داده بود که طی ۵ سال آینده ۴ میلیون تن از جوانان این کشور به جمعیت جویای کار ملحق خواهند شد. همچنان وزیر اقتصاد گفته بود که افغانستان از نظر ساختار سنی دومین کشور جوان در جهان می‌باشد. وزیر اقتصاد گفت که حدود ۴۶.۱ درصد جمعیت کشور زیر سن ۱۵

سال قرار دارد. از ۲.۷ میلیون نیروی کار، ۱۹ درصد آن شغل مطمین دارند و ۸۱ درصد شغل آسیب‌پذیر و نامطمین، اما ۲۲ درصد جوانان واجد شرایط کار فاقد بی‌کار اند.

این در حالی است در تازه‌ترین آمار گفته می‌شود، حدود ۵۰۰ هزار جوانی که دارای توانایی کار هستند، همه‌ساله بر جمعیت کاری در کشور افزوده می‌شود.

آقای عشرت احمدزی عوامل بی‌کاری را به چند نکته مرتبط می‌داند. بی‌ثباتی امنیتی، کم‌کاری، فساد اداری و ضعف حکومت، کاهش کمک‌های بین‌المللی و خروج نیروهای خارجی، افزایش جمعیت کاری و بازگشت مهاجرین، موجودیت طبقه‌ی کاری خارجی و غیره از عواملی افزای بیکاری در جامعه‌اند.

نتیجه‌گیری

به باور آگان امور، اگر آجندای ملی مصونیت غذایی و تغذیه‌ی کودکان به شکل عملی ایجاد نشود، شغل‌زایی صورت نگیرد، میزان فقر پایین نیاید، استراتژی ملی برای پایان مشکلات مرتبط ساخته نشود، برنامه‌ی عودت مهاجران تحت کنترل کامل دولت در نیاید، فرصت کاری برای عودت‌کننده‌گان ایجاد نشود و به آلودگی آب‌های زیر زمینی توجه نشود شاهد بدتر شدن وضعیت کودکان و زنان در افغانستان خواهیم بود. بنا باید ارگان‌های مربوط هرچه زودتر وضعیت امر را بررسی کرده و بر مشکلات نکته‌ی پایان بگذارند، یا حداقل در کاهش چالش‌ها توجه جدی کنند، ورنه به باور این آگاهان افغانستان شاهد فاجعه‌ی انسانی در آینده‌های نزدیک خواهد بود.

دکتر هنی اوپولگولواومالداری وزارت
وزارت زراعت، آبیاری و مال‌داری

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

معینیت مالی و اداری
ریاست تهیه و تدارکات
آمریت تدارکات ساختمانی
مدیریت ساختمان

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
دولت جمهوري اسلامي افغانستان

«دعوت به داوطلبی روش باز داخلی»

شماره دعوت به داوطلبی: MAIL/AAIP/W/004-2018

اعلان تصحیح

قبلاً در شماره (۱۸-۱۰۰) مورخ ۲۰۱۸/۶/۲۴ روزنامه هشت صبح اعلان پروژه اعمار دیوار احاطه، پمپ برای چاه‌های عمیق، جغل‌اندازی سرک، اتصال سیستم برق ساختمان‌های اعمار شده با منبع برق در ولایت پروان مربوط وزارت زراعت، آبیاری و مال‌داری به نشر رسیده بود که تضمین آفر آن سهواً ۱۶۰,۰۰۰ افغانی ذکر گردیده بود اصلاً ۳۰۰,۰۰۰ افغانی می‌باشد تصحیح گردید داوطلبان مطلع باشند.

آدرس: جمال مینه، چهارراهی کاردی سخی کابل-افغانستان

تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۵۰۰۳۱۵

آدرس انترنت: www.mail.gov.af

Tender Notification call for expression of interest: Inquiry# 91119298:

The Gesellschaft für International Zusammenarbeit (GIZ) on behalf of the Government of Germany calls interested and capable Companies to express their interest in the following supplying goods:

"Supply and installation of armoured windshield glasses for GIZ vehicles in Kabul".

To claim the tender documents for the bidding process, please kindly submit the hard copy of your expression of interest letter along with the factsheet and copies of required documents mentioned in the shortlisting criteria below with reference # 91119298 at GIZ Office Kabul, Charahi Sadarat, House# 33/2 no later than 28-June-2018 until 16:00h (Afg. Local Time). Late EOI shall be rejected.

Shortlisting Criteria for Expression of Interest

S. No:	Descriptions:	Allocated Marks
1	Company should have a valid license from a relevant Afghan Government entity (Copy of valid license)	20
2	Copy of Contracts/Orders with International Organizations, Governmental Entities or Companies for supply and installation of armoured windshield glasses	30
3	Letter of permission for selling armoured vehicle's spare parts from MoI/or have equipped workshop for maintenance of vehicles	30
4	Brief company profile(Factsheet) (max. 20 lines) if your company has not worked for the GIZ before/within the last two years	20

Note: the above-mentioned documents are required with expression of interest letter.

Tender Notification call for expression of interest: Inquiry# 91119418:

The Gesellschaft für International Zusammenarbeit (GIZ) on behalf of the Government of Germany calls interested and capable Companies to express their interest in the following supplying goods:

"Supply and delivery of construction or metalwork materials to Baghlan and Kunduz centers".

To claim the tender documents for the bidding process, please kindly submit the hard copy of your expression of interest letter along with the factsheet and copies of required documents mentioned in the shortlisting criteria below with reference # 91119418 at GIZ Office Kabul Charahi Sadarat, House#33/2 no later than 28-June-2018 until 16:00h (Afg. Local Time). Late EOI shall be rejected.

Shortlisting Criteria for Expression of Interest

S. No:	Descriptions:	Allocated Marks
1	Company should have a valid license from a relevant Afghan Government entity (Copy of valid license)	30
2	Copy of Contracts/Orders with International Organizations, Governmental Entities or Companies for supply and delivery of construction or metal work materials or other general supplies	40
3	Brief company profile(Factsheet) (max. 20 lines) if your company has not worked for the GIZ before/within the last two years	30

Note: the above-mentioned documents are required with expression of interest letter.

خبرنگاران: وحید پیمان، حسین حیدری، فاطمه فرامرزی، سحر رحیمی و فهیم امین
صفحه آرایی: رضا مرادی و ذبیح‌الله فاضلی
وسایت: احمد ضیا محمدی
ویدیو: امید نبی‌زاده، محمد رضایی
پدیرش اعلان: ۰۷۰۸۱۴۴۰۴۷
نشانی پستی: صندوق پستی ۱۹۱۱، پسته‌خانه مرکزی، کابل، افغانستان
نشانی دفتر کابل: جاده شیرپور، ناحیه دهم، کابل، افغانستان
ایمیل روزنامه: 8am.daily@gmail.com
۸ صبح نوشته‌ها را ویرایش می‌کند. سرمقاله بازتاب‌دهنده‌ی دیدگاه ۸ صبح است. سایر دیدگاه‌های مطرح‌شده در مقاله‌ها، به نویسندگان آن برمی‌گردد.

sanjarsohail@yahoo.com
parwiz_kawa@yahoo.com

سنجر سهیل پرویز کاوه
فردوس کاوش
رامین مظهر و لیمه آفشید
علی آرش

صاحب امتیاز:
مدیر مسوول:
تحلیلگر ارشد:
ویراستاران:
گزارش تحقیقی:

Publisher:
Sanjar Sohail, sanjarsohail@yahoo.com
Editor-in-Chief:
Parwiz Kawa, parwiz_kawa@yahoo.com

Facebook.com/8am.af
Youtube.com/HashteSubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.af_official
www.8am.af

عزیزی بانک به منظور انقلاط ارزهای دالر امریکایی، یورو و ین چینی در یکی از بزرگ ترین بانک چین حساب (Nostro) باز کرده است و از همین طریق بکبار دیگر انقلاط مستقیم پول را آغاز نموده. همچنان عزیزی بانک با این بانک بین المللی و قابل اعتبار چینی در یک همکاری ستراتیژیک در سه ارز یاد شده برای معاملات تجاری و مالی با شرکت های چینی معاملات بانکی را انجام میدهد.

عزیزی بانک
Azizi Bank

www.azizibank.af 1515

اپوزیسیون ترکیه از برخی تخلفات در انتخابات خبر داد

ولایت شانلی اورفه نیز دیده می شود. سوروج یکی از شهرهای کردنشین ترکیه در استان شانلی اورفه است. این شهر در نزدیکی نقطه صفر مرزی ترکیه با منطقه کردنشین سوریه قرار دارد و با کوبانی که تحت کنترل کردهای سوریه است، ۱۵ کیلومتر فاصله دارد. در سال ۲۰۱۵ در نتیجه انفجاری سهمگین در این شهر ۳۲ نفر کشته شدند. دولت ترکیه در آن زمان داعش را عامل این بمب گذاری دانست.

پیگرد قانونی ۱۰ شهروند خارجی

تشکل های اپوزیسیون ترکیه بیش از ۶۰۰ هزار نفر را مأمور نظارت بر حوزه های رای گیری در این کشور کرده اند. کشورهای اروپایی نیز گروهی از ناظران بین المللی را برای نظارت بر انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری ترکیه اعزام می کنند. خبرگزاری آناتولی ترکیه که اخبار مربوط به انتخابات این کشور را به ۱۳ زبان پوشش می دهد، به نقل از مسئولین وزارت کشور ترکیه گزارش داده است که ۱۰ شهروند خارجی که با معرفی خود به عنوان ناظر و بدون در اختیار داشتن مجوز رسمی قصد داشتند در روند انتخابات دخالت کنند تحت «تعقیب قضایی»

امنیت صندوق های رای را تأمین کنیم.» اردوغان: مشکلی در برگزاری انتخابات گزارش نشد رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه پس از آن که رای خود را در استانبول به صندوق انداخت، به خبرنگاران گفت که طبق اخباری که به او رسیده در سراسر ترکیه مشکلی جدی در روند برگزاری انتخابات نبوده است. محرم اینجه، نامزد ریاست جمهوری حزب جمهوری خلق ترکیه که در استان یالووا حضور یافته بود، خطاب به خبرنگاران گفت که قصد دارد به آنکارا برود تا در زمان اعلام نتایج از طرف کمیسیون انتخابات در آنجا حضور داشته باشد.

ولی سعیدی گوون، رئیس کمیسیون انتخابات ترکیه در مصاحبه با خبرگزاری آناتولی گفته است که گام های ضروری و قانونی برای تأمین امنیت صندوق های رای در سوروج برداشته شده است.

گفتنی است در آستانه انتخابات در یک کارزار انتخاباتی در شهر مرزی سوروج ترکیه (۱۴ جون / ۲۴ جوزا) چهار تن کشته و هشت تن زخمی شدند. در میان مجروحان از جمله ابراهیم خلیل یلدرز، نماینده پارلمان از حزب عدالت و توسعه از

دو پیچوله فارسی: سخنگوی حزب جمهوری خلق ترکیه از بروز برخی تخلفات در انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری در ولایت کردنشین شانلی اورفا واقع در جنوب شرقی ترکیه خبر داد. رسانه های ترکیه از دست گیری ۱۰ شهروند خارجی خبر دادند.

بولنت تزجان، سخنگوی حزب اپوزیسیون جمهوری خلق ترکیه روز یکشنبه (۲۴ جون) در کنفرانس مطبوعاتی در آنکارا اعلام کرد که تخلفات صورت گرفته در شهر سوروج ترکیه به «کمیتته انتخابات» اطلاع داده شده و این کمیته نیز به کمیسیون مرکزی انتخابات ترکیه گزارش کرده است.

تزجان در ادامه مصاحبه مطبوعاتی خود گفت که در سوروج تعداد آرای انداخته شده به صندوق های رای بیشتر از تعدادی بوده است که قبلاً رای داده می شده است. او همچنین از حضور افراد مسلح در خیابان ها خبر داد که تلاش کرده اند فضای رعب و وحشت برای رای دهندگان ایجاد کنند.

به گفته او در محله ایوبیه، صدها برگه رای به نفع ائتلاف اردوغان به صندوق های رای ریخته شده است. سخنگوی حزب جمهوری خلق ترکیه در آنکار همچنین گفت: «ما قصد داریم

پوهه پر جهالت غوره کړئ!

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت ژمن دی چې د دولت ضد بریدونو په ترڅ کې د هېواد وېجاړ شوي بښتونه د افغانانو لپاره بیا وورغوي. د دې ترڅنګ، د دولت له لوري پروژې د پلي کېدو په حال کې دي او دغه لړۍ به همدا سې دوام ومومي ترڅو د ټول هېواد په کچه د خلکو پر ژوند مثبت اغیز پریوځي او هغوی ته هوسا ژوند برابر شي.

روشنی را بر جهالت ترجیح دهید!

دولت جمهوری اسلامی افغانستان متعهد به بازسازی زیربناها برای مردم این کشور است که در پی حملات نیروهای مسلح مخالف دولت تخریب می شود. علاوه بر این، پروژه های اقتصادی دولت در حال اجرا است که برای ایجاد تاثیر مثبت در سراسر کشور ادامه می یابد تا افغان ها از آن مستفید شوند.

د آریانا افغان هوایی شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

پیشکش خدمات شایسته ما در پروازها نشاندهنده تجارب مسلکی و معیارات بین المللی است

www.flyariana.com
flyarianaafghan - flyariana

+93 (0) 777071333 - +93 (0) 790071333
+93 (0) 786071333 - +93 (0) 700071333